

Evropska komisija je 2012. godine angažovala partnerske organizacije u okviru PERSON projekta da rade na unapređenju kapaciteta organizacija civilnog društva u zemljama Balkana i Turskoj kako bi sprovele reforme u oblasti poslovne sposobnosti osoba sa intelektualnim i psihosocijalnim teškoćama.

Poslovna sposobnost znači da je osoba prepoznata pred zakonom sa jednakim pravima kao i drugi i da ima pravo da traži i ostvaruje ravnopravnost, odnosno da ima pravo da **donosi i sprovodi odluke**.

Ravnopravnost pred zakonom za osobe sa invaliditetom je sveobuhvatno pitanje koje zadire u srž kršenja ljudskih prava osoba sa invaliditetom kroz zakone, politike i praksu. Kršenje prava uključuje ograničenja glasačkih prava, donošenje finansijskih odluka, pravo na slobodu, obrazovanje i druga osnovna prava. Ograničenja prava zasnovana su na zastarelim i diskriminatornim stavovima prema osobama sa invaliditetom.

S obzirom da samo u Evropi ima 80 miliona osoba sa invaliditetom, pozivamo Vas da potpišete ovu deklaraciju i budete snaga promene.

Deklaracija

Verujem da je pravo na donošenje odluka pitanje ljudskih prava osoba sa invaliditetom.

Verujem da osobe sa invaliditetom treba da uživaju pravo na donošenje odluka o svom životu na ravnopravnoj osnovi sa drugima.

Verujem da je ograničenje poslovne sposobnosti osoba sa invaliditetom kroz starateljstvo i druge oblike zamenskog donošenja odluka kršenje ljudskih prava.

Verujem da starateljstvo i drugi oblici zamenskog donošenja odluka nisu dobar način zaštite osoba sa invaliditetom i da alternative donošenja odluka uz podršku štite ljudska prava osoba sa invaliditetom.

Znam da postoje alternative zamenskom donošenju odluka. Verujem da osobe sa invaliditetom, njihove porodice, stručnjaci, kao što su medicinski radnici, lekari, socijalni radnici i ostali moraju da imaju adekvatnu podršku, sredstva i obuke kako bi podržali te alternative.

Verujem da sve vlade moraju preuzeti odgovornost za pravo na donošenje odluka i da izveštavaju o napretku u oblasti primene ovog ključnog ljudskog prava.

Verujem da svako od nas ima ulogu u promenama.

Potpis:

Evropska komisija je 2012. godine angažovala partnerske organizacije u okviru PERSON projekta da rade na unapređenju kapaciteta organizacija civilnog društva u zemljama Balkana i Turskoj kako bi sprovele reforme u oblasti poslovne sposobnosti osoba sa intelektualnim i psihosocijalnim teškoćama.

Poslovna sposobnost znači da je osoba prepoznata pred zakonom sa jednakim pravima kao i drugi i da ima pravo da traži i ostvaruje ravnopravnost, odnosno da ima pravo da **donosi i sprovodi odluke**.

Ravnopravnost pred zakonom za osobe sa invaliditetom je sveobuhvatno pitanje koje zadire u srž kršenja ljudskih prava osoba sa invaliditetom kroz zakone, politike i praksu. Kršenje prava uključuje ograničenja glasačkih prava, donošenje finansijskih odluka, pravo na slobodu, obrazovanje i druga osnovna prava. Ograničenja prava zasnovana su na zastarelim i diskriminatornim stavovima prema osobama sa invaliditetom.

S obzirom da samo u Evropi ima 80 miliona osoba sa invaliditetom, pozivamo Vas da potpišete ovu deklaraciju i budete snaga promene.

Deklaracija

Verujem da je pravo na donošenje odluka pitanje ljudskih prava osoba sa invaliditetom.

Verujem da osobe sa invaliditetom treba da uživaju pravo na donošenje odluka o svom životu na ravnopravnoj osnovi sa drugima.

Verujem da je ograničenje poslovne sposobnosti osoba sa invaliditetom kroz starateljstvo i druge oblike zamenskog donošenja odluka kršenje ljudskih prava.

Verujem da starateljstvo i drugi oblici zamenskog donošenja odluka nisu dobar način zaštite osoba sa invaliditetom i da alternative donošenja odluka uz podršku štite ljudska prava osoba sa invaliditetom.

Znam da postoje alternative zamenskom donošenju odluka. Verujem da osobe sa invaliditetom, njihove porodice, stručnjaci, kao što su medicinski radnici, lekari, socijalni radnici i ostali moraju da imaju adekvatnu podršku, sredstva i obuke kako bi podržali te alternative.

Verujem da sve vlade moraju preuzeti odgovornost za pravo na donošenje odluka i da izveštavaju o napretku u oblasti primene ovog ključnog ljudskog prava.

Verujem da svako od nas ima ulogu u promenama.

Potpis:

Obezbeđivanje prava na donošenje odluka za sve

Osobama sa invaliditetom su rutinski uskraćena osnovna ljudska prava. Osobe sa intelektualnim i psihosocijalnim teškoćama, njihove porodice, pružaoci usluga i donosioci odluka pokrenuli su pitanje jednakog priznanja osoba sa invaliditetom pred zakonom. Diskriminatorna ograničenja prava osoba sa invaliditetom na donošenje i sprovođenje odluka su pitanje ljudskih prava, a neaktivnost vlade da ukine starateljstvo i ograničenje poslovne sposobnosti su znak sistema u nevolji. Kontinuirano uskraćivanje poslovne sposobnosti i starateljstvo nad odraslim osobama nisu u skladu sa preuzetim obavezama poštovanja ljudskih prava.

Naš cilj je pravni sistem koji obezbeđuje ravnopravnost osoba sa invaliditetom što podrazumevai efektivne službe podrške. Da bismo u tome uspeali, moramo da unapredimo sprovođenje prava na donošenje odluka na jednakoj osnovi sa drugima. Moramo otkloniti barijere i uspostaviti alternativne intervencije zasnovane na dokazima.

Tehnička zakonodavna promena sprovođenja prava na donošenje odluka je kompleksno pitanje, ali jedna stvar oko koje se izgleda svi slažu je da osobe sa invaliditetom moraju imati dodatnu podršku na raspolaganju kako bi donosile odluke o svom životu. Potrebna je promena, a promena treba da bude proaktivno učešće svih zainteresovanih strana.

Evropska komisija finansira EU-PERSON projekat koji uključuje dinamično partnerstvo sedam vodećih organizacija u Srbiji (MDRI-S), Hrvatskoj (Sjaj), Albaniji (ADRF i AHC), Bosni i Hercegovini (SUMERO), Kosovu (ISDY) i Turskoj (RUSIHAK). Cilj projekta je identifikacija primere dobre prakse u oblasti unapređenja prava osoba sa invaliditetom na donošenje odluka i da pronalazhenajboljih pristupa u različitim primerima iz prakse. Projekat se bavi sistemima i institucijama za osobe sa invaliditetom (kao što su centri za socijalni rad), ali i zakonima koji sadrže diskriminatorne odredbe i ograničavaju pravo osoba sa invaliditetom na donošenje i sprovođenje odluka. Od 2012. godine, projektni tim je postigao različite uspehe u reformi zakona i politika, uključujući zakonsku reformu u Hrvatskoj, senzibilizaciju kroz medije, konferencije, radionice, podršku u uspostavljanju grupa za samozastupanje i formulisanju materijala za zastupanje za lokalne zastupnike, akademike i organizacije civilnog društva. Više o projektu i partnerima možete pročitati [ovde](#).

Deklaracija potvrđuje da nejednak položaj osoba sa invaliditetom pred zakonom više nije prihvatljiv u XXI veku. Potpisivanjem deklaracije doprinosite vidljivosti promena koje stižu inaglašavate da zajedno možemo da stvorimo alternativne sisteme podrške i garancije za ostvarivanje ljudskih prava osoba sa invaliditetom. Vaša odluka da reagujete osigurava pravo na donošenje odluka svim osobama.

